

פקודה מס' 1/7.430
מרץ 1995
עו"תק מסמך 61
הפקודה כוללת 15 עמודים

מטכ"ל/אג"מ/חטיבת המבצעים
ענף ממשל

קובץ פקודות קבע

גופות מחבלים ומסתננים - נוהל קבורה

כללי

1. חיוני להקפיד על קבורתן של גופות מחבלים ומסתננים באופן מבוזר, לאור רגישות הנושא על היבטיו העקרוניים השונים, כולל לצורכי מו"מ, הטיפול בגופות מחבלים, או מסתננים יעשה תוך שמירה על כבוד המת.
2. בכפוף לאמור בנהל זה, העקרונות המנחים לקבורת מחבלים, או מסתננים הינם כדלקמן:
 - א. ככלל, קבורת מחבלים, או מסתננים, תושבי האזורים, תעשה ע"י משפחותיהם בתחומי האזור.
 - ב. ככלל, קבורת מחבלים, או מסתננים, שאינם תושבי האזורים ואינם תושבי ישראל, תעשה בבתי קברות למחבלים, ע"י כוחות צה"ל.
 - ג. ככלל, קבורת מחבלים, או מסתננים, תושבי ישראל, שנהרגו באזורים, תעשה ע"י משפחותיהם.

3. תחולת

צה"ל יהיה אחראי על גופות מחבלים, או מסתננים שנהרגו בתחומי ישראל, באזורים, או באזור הבטחון, אלא אם כן היו אלה גופותיהם של מחבלים, או מסתננים, תושבי ישראל, שנהרגו בשטח שכאחריית משטרת ישראל. במקרה כזה, האחריות לטיפול בגופות ולקבורתן תהיה באחריות משטרת ישראל.

מקודח מס' 1/7.430
מרץ 1995
מספר 6
עו"ק
המקודח כוללת 15 עמודים

מטכ"ל/אג"מ/חטיבת המבצעים
ענף ממטל

קובץ מקודות קבע

המטרה

4. קביעת נוהל לזיהוי, פינוי, תיעוד, העברה לקבורה, קבורה, הוצאה מקבורה וקבורה מחדש של גופות מחבלים, שחינו באחריות צה"ל, כמפורט לעיל.

5. חגירות

- א. מחבל - כל אדם המנסה לבצע, או המבצע, או ביצע, פיגוע בתחומי מדינת ישראל, באזור הכטחון, או באזורי ייש"ע.
- ב. מסתור - כל אדם המנסה לחדור לתחומי מדינת ישראל/אזור הכטחון/ייש"ע, או לצאת מתחומים אלה שלא כדין, בין למטרות פיגוע ובין שלא למטרות פיגוע.
- ג. אזורים - איו"ש ואזח"ע, (כולל האזורים שבתחום אחריות חרשות הפלסטינית).
- ד. שטח שבאחריות צה"ל - השטח שנקבע, עפ"י החלטת ממשלת ישראל, כשטח בו האחריות לכטחון הפנים הינה על צה"ל.
- ה. שטח שבאחריות משטרת ישראל - השטח שנקבע, עפ"י החלטת ממשלת ישראל, כשטח בו האחריות לכטחון הפנים הינה על משטרת ישראל.
- ו. לענין נוהל זה יחשבו כתושבי האזורים וכתושבי ישראל גם מי שמשפחתו הקרובה (קרי - הוריו, אחיו/אחיותיו, ילדיו) מתגוררת בתחום האזורים, או בשטח מדינת ישראל.

קובץ פקודות קבע

חשיטה

6. חטיפול בגופות מחבלים או מסתננים שנחרגו בשטח שבאחריות צה"ל וביצוע חמורה בתי הברות למחבלים ע"י צה"ל.

חטיפול בגופות מחבלים או מסתננים שנחרגו בשטח שבאחריות

צה"ל יעשה עפ"י חנוהל המפורט לחלן:

א. זיהוי ורישום ותיקוד הגופה

(1) זיהוי ורישום יעשה ע"י צה"ל חכח שחרג את המחבל או

המסתנן, או ע"י נציגי יחידת המודיעין כפיקוד שבמרחבו

נהרג המחבל, או המסתנן, אם בארוע נהרגו יותר ממחבל

אחד, ימוספרו החללים במספור ראשוני רצף, יסומנו וכל

זיהוי ורישום יתייחסו למספר שניתן לגופה.

(2) הזיהוי יעשה על סמך המסמכים הנמצאים על גופו, או

בתפציר של החרוג, או ע"י תחקור גורמים רלוונטים

אחרים (אנשים אשר היו בחברת החרוג, וכו').

(3) לאחר הזיהוי, תסומן הגופה באמצעות הצמדת פתק עם

הפרטים המזהים. במידה ולא ניתן לזהות את הגופה,

ירשמו על גבי הפתק פרטי חארוע בו נהרג המחבל, או

המסתנן

קובץ פקודות קבע

4) גופת החורג תצולם באחריות יחידת המודיעין בפיקוד שבמרחבו נהרג המחבל, או המסתנן, כשמספרה הסידורי חקבע (כפי שיקבע ע"י הרבנות הצבאית הפיקודית) מופיע בתצלום. העתקים מהתצלום ישלחו למטכ"ל/אמ"ן [] לרב הצבאי של הפיקוד שבמרחבו יקבר, לאכ"א/קמ"ט צל"א. כמו כן ישלחו העתקי תצלומים גם למנהא"ז/איו"ש/רע"נ אג"מ, או למת"ק אזח"ע/רע"נ אג"מ - עפ"י אזור מגוריו או קבורתו של המחבל, לפי העניין.

5) טופס הודעת פטירה (טופס 123) יוצא ע"י הרופא הצבאי שקבע את המוות ובמועד סמוך ככל הניתן לארוע. עותק מהודעת הפטירה ישלח למטכ"ל/אמ"ן [] ליחידת המודיעין בפיקוד שבמרחבו נהרג המחבל או המסתנן, ולרב הצבאי של הפיקוד בו יקבר. כמו כן ישלח העתק גם למנהא"ז/איו"ש/רע"נ אג"מ, או למת"ק אזח"ע/רע"נ אג"מ - עפ"י אזור מגוריו או קבורתו של המחבל, לפי העניין.

ב. מסמכים וציוד אישי

1) מסמכים אישיים וכל מסמך אחר שימצאו על הגופה וכן ציודו והפציו האישיים של החורג יועברו למטכ"ל/אמ"ן/ [] ע"י ובאחריות יחידת המודיעין בפיקוד שבמרחבו נהרג המחבל, או המסתנן. יחידת המודיעין בפיקוד תכין דו"ח לגבי כל המסמכים והציוד האישי, אשר נמצאו על הגופה ואשר הועברו למטכ"ל/אמ"ן [] העתק מדו"ח זה יישמר בידי יחידת המודיעין.

קובץ פקודות קבע

(2) העתקים (צילום) מהמסמכים אשר יועברו למטכ"ל/אג"מ/

ישראל, ביחידות המודיעין, כפיקוד

קבורה

(1) תאחזקות לקבורת גופות מחבלים או המסתנן תהיה על הרוב

הפיקוד, שבמרחבו מבוצעת הקבורה.

(2) גופת ההרוג (הקבר) עם זיסקית חנושאת את מספר ההרוג, כפי

שנקבע על ידי הרבנות הצבאית, כאמור בסעיף 4.א.6, דלעיל.

(3) הפיקודים יקבעו את מקום הקבורה בתחומם לאחר התייעצות

עם הגורמים המפורטים להלן, לפי הענין:

(א) באזורי ישי"ע, עם יועמ"ש האזור.

(ב) בתחומי ישראל, עם הפרקליט הפיקודי.

צווי קבורה

(א) הסמכות לחוצאת צווי קבורה תהיה נתונה למפקד הצבאי

שבמרחבו יחבר המחבל או המסתנן (בתחומי ישראל -

אלוף הפיקוד והמטכ"ל וכאזורים - מפקד כוחות צה"ל

באזור).

(ב) קבורת גופות מחבלים, או מסתננים תערך עפ"י צוויים

כדלקמן:

(1) בתחומי ישראל, - צו הקבורה יערך לפי נספח א'

(2) בישי"ע, - צו הקבורה יערך לפי נספח ב'

(5) צווי קבורה יוצאו ע"י המפקד הצבאי המוסמך ליתן את

הצו, בין אם ניתן לזהות את ההרוג ובין אם לאו.

קובץ פקודות קבע

(6) ארפור כיצד ע"י הקבורה ע"י צה"ל

- (א) נגופתו של כל חורג תקבר בנפרד וקברו ימוספר.
- (ב) על גבי כל קבר יוצב שלט, עליו יצוין מספר הקבר ומספר הגופה.
- (ג) תרשים החלוקה המשמשת כבית קברות קבוע, או ארעי, יוכן ע"י חרב הצבאי הפיקודי שנמרחבו בקבורה הגופה ויצוין בו חשדות, פרוט הקברים, שמות החורגים, התאריך בו נהרגו, הגבולות המדויקים של החלקה ונקודת ציון מרכזית.
- (ד) הקבורה תערך באופן המכתיב שמירה על כבוד המת ובכפוף להוראות חרכנות הצבאית הראשית.
- (ה) לא ישתתפו בקבורה גורמים כלשהם מלבד אנשי צה"ל, או משטרת ישראל. השתתפות גורמים נוספים מותרת באישור אלוף הפיקוד שנמרחבו מבוצעת הקבורה, לאחר שיועץ בפרקליט הפיקודי, או כיועץ חאזור, בר' חשב"כ, בר' אמ"ן או מי מטעמם.

(7) דו"ח

- (א) קמ"ן הפיקוד שנמרחבו נהרג המחבל, או מסתנן, יעביר את כל הפרטים הרלוונטיים לרב הצבאי, שנמרחב פיקודו תקבר הגופה.

1/7.430

פקודת מס

1995

מדי

6

מספר

עותק

הפקודה, כוללת 15 עמודים

מטב"ל/אג"מ/חטיבת המבצעים

ענף משל

קובץ פקודות קבע

(ב) באחריות הרב הצבאי הפיקודי להכין דו"ח קבורה

שיכלול את הפרטים שלהלן:

(1) שם החרוג (במידה וידוע)

(2) מסי סידור של הגופה

(3) מין החרוג

(4) תאריך בו נחרג

(5) אזור בו נחרג

(6) תאריך עריכת הקבורה

(7) מקום הקבורה

(ג) העתקים מחדו"ח כמפורט לעיל יופצו/ישמרו בחמישה

העתקים כדלהלן:

(1) עותק ראשון - יגנז בתיקו האישי של החרוג, אשר

ינוהל כמודיעין הפיקודי בו נחרג.

(2) עותק שני - יגנז ברבנות הצבאית הפיקודית,

שנמרחב אחריותה תקבר הגופה.

(3) עותק שלישי - יועבר למטב"ל/אמ"ן

(4) עותק רביעי - יועבר לאכ"א/נפגעים/קמ"ט צל"א

(5) עותק חמישי - יועבר לרבצ"ר/או"ק.

(ד) באחריות רבצ"ר/או"ק לרכז ולנהל את נושא הרישום.

7. קבורת מחבלים או מסתננים שהינם באחריות צה"ל, שנחרגו בשטח שבאחריות משטרת ישראל.

א. נחרג מחבל, או מסתנן בשטח שבאחריות משטרת ישראל, תהיה

האחריות לביצוע זיהוי סימון ותעוד הגופה לרבות הטיפול

במסמכים ובציודה האישי על משטרת ישראל ובהתאם לנהליה.

1/7.430

פקודת מס

1995

מרץ

עו"ק מסמך

הפקודה כוללת 15 עמודים

ענף ממשל

קובץ פקודות קבע

ב. נהרג המחבל, או המסתכן, בשטח שבאחריות משטרת ישראל, באחריות הפיקוד, שבמרחבו מבוצעת הקבורה, לבצעו כאמור, בסעיף 6:ג. דלעיל, לאחר שנתקבל ממשטרת ישראל העתק מטופס הודעת הפטירה, חתום ע"י הרופא שקבע את המוות, וזכו לאחר שנתקבל צילום הגופה, את הודעת הפטירה וצילום הגופה על הפיקוד להעביר לגורמים הרלוונטיים, בהתאם לחוראת סעיפים 6:א:4 (1 - 5.א.6)

8. קבורת מחבלים, או מסתכנים, שאינם תושבי האזורים ואינם תושבי ישראל.

- א. קבורת מחבלים, או מסתכנים, שאינם תושבי האזורים ואינם תושבי ישראל, תעשה בבתי קבורת מחבלים, ע"י צה"ל.
- ב. כחריגים לכלל האמור לעיל, יחשבו המקרים הבאים:
- (1) קבורה בלבנון של גופת מחבל שנהרג ע"י צה"ל, או צד"ל.
 - (2) מסירת גופת מחבל, או מסתכן לגורם כלשהו בלבנון (בגורן - ארגון בין לאומי דוגמת צל"א בלבנון, בני משפחה וכו').
 - (3) מסירת גופת מחבל, או מסתכן לגורם כלשהו אחר (בגורן - שגרירות ו/או, נציגות קונסולרית) במקרה שהמחבל, או המסתכן היה תושב מדינה שלה יחסים קונסולריים עם מדינת ישראל.
 - (4) מסירת גופת מחבל, או מסתכן לגורם כלשהו אחר (בגורן - צל"א וכו') במקרה שהמחבל, או המסתכן היה תושב מדינה שלה אין יחסים קונסולריים עם מדינת ישראל.

1/7.430

פקודת מס

1995

מרץ

(1)

מספר

עוה"ק

הפקודה כוללת 15 עמודים

מטכ"ל/אג"מ/חטיבת המבצעים

ענף משל

קובץ פקודות קבע

ג. כל אחד מהחריגים הנזכרים בסעיף קטן ב' (1) ובסעיף קטן ב' (2) לעיל יתבצע רק לאחר קבלת אישור אלוף פצ"ר, לאחר שיוועץ בפרקליט הצבאי הראשי, בראם נ"ב, השב"כ ובמחלק הפעולות בלבנון, או מי מטעמם.

ד. כל אחד מהחריגים הנזכרים בסעיף קטן ב' (3) ובסעיף קטן ב' (4) לעיל יתבצע רק לאחר קבלת אישור הרמטכ"ל לאחר שיוועץ בפרקליט הצבאי הראשי, בראם נ"ב, השב"כ במשרד החוץ/יועמ"ש, או מי מטעמם.

ה. תאום הקבורה, או החזרת הגופה יעשו "ע"י אכ"א/נפגעים/קמ"ט צל"א.

ו. בכל מקרה בו יאשר אלוף הפיקוד קבורת מחבל בלבנון, או מסירת גופה לגורם כלשהו בלבנון, יעדכן אלוף פיקוד הצפון את לשכת ס. הרמטכ"ל והרמטכ"ל, הן בעת מתן האישור והן סמוך למועד ביצוע הקבורה, או סמוך להעברת הגופה בפועל. לשכת הרמטכ"ל תעדכן את לשכת שר הבטחון.

9. חבורת מתכלים או מסתננים תושבי האזורים.

א. כל אימת שאין בכוונת התייחסות אחרת, יוסיפו לחול הוראות ופקודות הקבע של המנהל האזרחי בעניין קבורת תושבי האזורים.

ב. זיהוי

(1) זיהוי גופת ההרוג יעשה בהתאם לאמור בסעיף 6 א' דלעיל, ואם הדבר אפשרי - בסיוע קרובי משפחה ו/או מוכתר, שיית (במידה וידוע מקום מוצאו).

קובץ פקודות קבע

ג. מסמכים רצויים אישור

חטיבות המסמכים וצוידור האישור של החורג יעשה כמפורט בסעיף 6 ב"דלעיל. בהעדר מניעת בטחונות יועברו החפצים לאחר החלייד האמור למשפחת החורג.

ד. קבורה

(1) אם החורג לא זוחח, או שאין למשפחתו ענין לקברו, תערך חקבורה כהתאם להוראות סעיף 6 ב"דלעיל.

(2) אם החורג זוחח ומשפחתו מבקשת לקברו, תועבר הגופה לקבורה ע"י המשפחה, לאחר שנתקבל אישור המפקד הצבאי שבמרחבו היה מחבל או המסתכר תושב.

(3) אלוף הפיקוד רשאי לאשר קבורה ע"י המשפחה כתנאים (למשל כלילח/ביום, בהשתתפות מלווים, או ללא השתתפות מלווים וכדומה).

(4) אישר אלוף הפיקוד קבורה ע"י המשפחה, יעדכן בדבר את לשכת ס' הרמטכ"ל והרמטכ"ל, שתעדכן את לשכת שחב"ט.

(5) העברת הגופה לידי המשפחה תעשה באחריות מנהא"ז/איו"ש, או מת"ק אזח"ע, עפ"י העניין, בכפוף לנוהל זה.

(6) בסמכות אלוף הפיקוד שהמחבל או המסתנן היה תושב בו למנוע קבורת מחבל, או מסתנן תושב יש"ע, שנהרג ע"י כוחותינו, באמצעות משפחתו.

פקודה מס' 2/7430
מרץ 1995
עו"תק מסמך 61
הפקודה כוללת 15 עמודים

מטכ"ל/אג"מ/חטיבת המבצעים
ענף ממשל

קובץ פקודות קבע

- (7) החלטת למנוע קבורת מסתני, או מחבל באמצעות משפחתו לא תתקבל, אלא מטעמים של הכרת בטחון, ולאחר שנועץ, אלוף הפיקוד בפרקליט הצבאי הראשי, או זכ"עמ"ש האזור, בר"ח שב"כ, בר"אמ"ן, במתאם הפעולות בשטחים, או מי מטעמם.
- (8) גופת מחבל, או מסתני שהוחלט למנוע את קבורתו באמצעות משפחתו, כמפורט לעיל, תעשה בהתאם להוראות סעיף 6 דלעיל.
10. קבורת מחבלים, או מסתנים, תושבי הרשות הפלסטינית
- א. על אף האמור לעיל, כל החלטה בדבר העברת גופת מחבל, או מסתני, תושב הרשות הפלסטינית, לידי הרשות הפלסטינית, תעשה רק לאחר קבלת אישור הרמטכ"ל.
- ב. תיאום וקישור בין ישראל והרשות הפלסטינית יעשה באמצעות ה - C.A.C.
11. קבורת מחבלים, או מסתנים, שהינם תושבי ישראל, שנחרגו באיזורים
- א. קבורת מחבלים, או מסתנים, שהינם תושבי ישראל, שנחרגו באזורים, הינה באחריות צה"ל.
- ב. אם ההרוג לא זוהה, או שאין למשפחתו ענין לקברו, תערך הקבורה בהתאם להוראות סעיף 6 דלעיל.
- ג. אם ההרוג זוהה ומשפחתו מבקשת לקברו, תועבר הגופה לקבורה ע"י המשפחה, לאחר קבלת אישור הרמטכ"ל. העברת הגופה תעשה באחריות משטרת ישראל.
- ד. בקשת לאישור הרמטכ"ל תעשה ישירות בין לשכת המפקד הצבאי שבמרחבו, נהרג המחבל או המסתני, לבין לשכת הרמטכ"ל.

מקור מס' 177.430
מ"צ 1995
עו"ק מס' 60
המקור כוללת 15 עמודים

מטכ"ל/אג"מ/חטיבת המבצעים
ענף ממשל

קובץ פקודות קבע

ח. הרמטכ"ל רשאי לקבוע קבורה ע"י המשפחה בתנאים.
ו. הרמטכ"ל רשאי למנוע קבורה באמצעות משפחתו של מחבל, או
מסתנן, תושב ישראל, שנהרג ע"י כוחות צה"ל.
ז. החלטת הרמטכ"ל למנוע קבורת מחבל, או מסתנן, באמצעות
משפחתו, לא תתקבל, אלא מטעמים של הכרה בטחוני, ולאחר שנועץ
הרמטכ"ל בפצ"ר, ר' חשב"כ, צ"ר, אמ"ן, ומתאם הפעולות בשטחים,
או מ"מ מטעמים.
ח. קבורת מחבל, או מסתנן, שהוחלט למנוע את קבורתו באמצעות
משפחתו, כמפורט לעיל, תעשה בהתאם להוראות סעיף 6 דלעיל.

12. העברת גופות, שהינן באחריות צה"ל, ושהובאו למכון לרפואה משפטית באבו-כביר, לקבורה

א. הוצאתו לקבורה של גופות מחבלים, או מסתננים, שהובאו למכון
לרפואה משפטית באבו-כביר, והינן באחריות צה"ל, תיעשה רק
לאחר שנתקבל אישור בכתב מהמפקד הצבאי, מהמפורטים בסעיף 6
ג' (4) דלעיל, או מהרמטכ"ל, לפי העניין.
ב. העברה לקבורה בבית קברות למחבלים, או לקבורה באזורים ע"י
המשפחה, תיעשה באחריות הפיקוד, שבמרחבו נמצא בית הקברות.
העברה לקבורה בישראל ע"י המשפחה תיעשה באחריות מ"י. האמור
בסעיף זה יבוצע בכפוף לאמור בסעיף 12. א' לעיל.

מקודה מס' 1/7.430
מרץ 1995
מספר 61
עו"תק
הפקודה כוללת 15 עמודים

מטכ"ל/אג"מ/חטיבת המבצעים
ענף ממשל

קובץ פקודות קבע

13. הוצאת גופה מקברה

- א. (1) הוצאת גופה מקברה לצורך נתיחה, או העברה לקבורה במקום אחר (לרבות העברה לקבורה ע"י המשפחה), תבוצע באישור אלוף הפיקוד שבמרחבו קבורה הגופה, זאת לאחר שנועץ בפרקליט הפיקוד, ב"ר אמ"ן, ב"ר השב"כ ובמתאם הפעולות בשטחים, או מי מטעמם, הכל לפי העניין.
- (2) ניתן אישור להוצאת גופה מקברה, ידווח על כך אלוף הפיקוד הרלוונטי לשכת ס. הרמטכ"ל והרמטכ"ל, בטרם הוצאת הגופה מן הקבר, וזו תעדכן את לשכת שהב"ט.
- (3) היה ההרוג תושב, בתחום פיקוד שאינו הפיקוד שבמרחבו קבורה הגופה - תאושר הוצאת הגופה כאמור לעיל, ע"י אלוף הפיקוד שבמרחבו קבורה הגופה, תוך התייעצות עם אלוף הפיקוד שבמרחבו התגורר ההרוג.
- (4) הוצאת גופה מקברה לצורך נדיקה או נתיחה, תחיה באחריות הרבנות הצבאית של הפיקוד שבמרחבו נקברה הגופה.
- (5) במידה ותוחזר הגופה לקבורה ע"י צח"ל, החזרת הגופה תעשה לאותו קבר ממנו הוצאה ותישא את אותו מספר סידורי שחיה לה בעת הוצאתה. החזרת הגופה תהיה באחריות חידת הרבנות הצבאית בפיקוד שבמרחבו נמצא הקבר.
- ב. הוצאת גופה לצורך מטירתה למשפחה כאיזור ה. P.A. תעשה כהתאם לחוראות סעיף זה. לאחר קבלת האישור תועבר הגופה כתאום כלין המתפ"ש לרשות הפלסטינית.

סודי

מקודח מס' 1/7.430
מרוץ 1995
עו"ק מסמך
המקודח כוללת 15 עמודים

מטכ"ל/אג"מ/חטיבת המבצעים
ענף ממשל

קובץ פקודות קבע

נספח א'

דרכון צה"ל
תקנות החגנה (שעת חרום), 1945

צה"ל

בתוקף סמכותי לפי תקנה 133 (3) לתקנות החגנה (שעת חרום), 1945,
חנני מצורה שהגוריה של

(שם פרטי) (שם האב) (שם המשפחה או התמולה)

תיקור במקום

על-ידי חולית קבורה של צה"ל

תאריך

מפקד צבאי

סודי

-15-

מטכ"ל/אג"מ/חטיבת המבצעים

ענף ממשל

פקודה מס' 1/7.430

מרץ 1993

עו"ק מספר 10

הפקודה כוללת 15 עמודים

קובץ פקודות קבע

נספח ב'

דוגמת צו קבורה באזור מוחזק כאשר נחתם בידי

מפקד האזור

צבא החנה לישראל

צו קבורה

בתוקף סמכותי כמפקד כוחות צה"ל באזור נותר סמכויותי לפי כל דין ותחיקת בטחון הנני מצווה כזה שהגוריה של -

(שם משפחה או חמולה)

(שם האב)

(שם פרטי)

תקבר במקום

על-ידי חולית קבורה של צה"ל

תאריך

מפקד כוחות צה"ל באזור

סודי